

Međunarodni okrugli stol

„Stjepan Tomislav Poglajen“

povodom 80. obljetnice Mlade mise
1. rujna 1935.
u Župi Presvetog Trojstva u Čepinu

Čepin, 4. listopada 2015.
Pastoralni centar župe Presvevog Trojstva

**Međunarodni okrugli stol
„Stjepan Tomislav Poglajen“
povodom 80. obljetnice Mlade mise**

Organizatori

Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu (Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku)
Teologická fakulta v Košiciach (Katolícka univerzita v Ružomberku) /Slovačka/
Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu
Đakovačko–osječka nadbiskupija
Župa Presvetog Trojstva u Čepinu

Pokrovitelji

Mons. dr. Đuro Hranić, đakovačko–osječkog nadbiskup i metropolit
Općina Čepin

Organizacijski odbor

Mons. dr. Đuro Hranić, Anđelko Cindori, Luboslav Hromják,
Ivica Raguž, Ivan Šestak, Božidar Nagy

Tajnik organizacijskog odbora

Hrvoje Pavić

Međunarodni okrugli stol

„Stjepan Tomislav Poglajen“

povodom 80. obljetnice Mlade mise
1. rujan 1935.
u Župi Presvetog Trojstva u Čepinu

Čepin, 4. listopada 2015.
Pastoralni centar župe Presvegog Trojstva

PROGRAMSKA KNJIŽICA

Program

15:00 - Okupljanje sudionika

15:30 - Pozdravni govori i otvaranje skupa

Anđelko Cindori, župnik

Hrvoje Pavić, tajnik Organizacijskog odbora odbora

15:45 - Ľuboslav Hromják (Teologická fakulta v Košiciach, Katolícka univerzita v Ružomberku)

Kolakovićevo značenje za Slovačku. Zašto Slovaci žele Stjepana Tomislava Poglajena proglasiti blaženim?

16:00 - Ivan Šestak – Tea Knezić (Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu)

Poglajnov kršćanski personalizam

16:15 - Ivica Šute (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

Poglajen u kontekstu burnog 20. stoljeća

16:30 - Diskusija

16:45 - Darija Damjanović Barišić (Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu)

Pater Poglajen i isusovački časopis „Život“

17:00 - Božidar Nagy (Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu)

Stjepan Tomislav Poglajen i blaženi Ivan Merz

17:15 - Hrvoje Pavić

Pater Stjepan Tomislav Poglajen i Čepin

17.30 - Zaključne riječi

17:45 - Pauza za kavu

18:00 - Projekcija filma "Stjepan Tomislav Poglajen"

19:00 - Sveta misa u župnoj crkvi koju predvodi nadbiskup mons. Đuro Hranić

Nakon svete mise posveta kapelice i spomenika Stjepanu Tomislavu Poglajnu

Dr. sc. L'uboslav Hromjak

Teologická fakulta v Košiciach (Katolícka univerzita v Ružomberku)

Kolakovićevo značenje za Slovačku. Zašto Slovaci žele Stjepana Tomislava Poglajena proglasiti blaženim?

Autor ovoga priloga najprije istražuje filozofski i intelektualni utjecaj na misao i osobnost profesora Tomislava Poglajna prije njegova dolaska u Slovačku godine 1943. gdje se, zbog progona u Hrvatskoj, a što ga je prisililo na odlazak u Slovačku, predstavljao anonimnim prezimenom Kolakovič. Potom pisac govori o Kolakovičevim duhovnim i intelektualnim aktivnostima među slovačkim studentima u Bratislavi gdje je već 1943. osnovao pokret *Obitelj (Rodina)*, u kojemu je pokrenuo laički apostolat te postavio temelje podzemnoj Katoličkoj crkvi u Čehoslovačkoj. Na upravo proročki način, a poznajući dobro komunističku realnost u Sovjetskom savezu, pripremao je uz pomoć studija komunizma katolike u čitavoj Čehoslovačkoj na borbu s komunističkim režimom, koji se započeo nametati u zemlji nakon Drugog svjetskog rata. Zbog toga su ga mnogi smatrali "crvenim agentom". Srž pokreta *Obitelj*, kojega je formirao profesor Kolakovič, postao je po laičkom apostolatu središte intelektualnog i duhovnog otpora za vrijeme čitavog perioda vjerskog progona u Čehoslovačkoj. Na kraju priloga autor oslikava duhovnost profesora Kolakoviča prema svjedočanstvima članova pokreta *Rodina*, koji ga smatraju apostolom bez kojega ne mogu zamisliti podzemnu Katoličku crkvu u Čehoslovačkoj.

Ivan Šestak
Tea Knezić

Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu

Poglajenov kršćanski personalizam

Stjepan Tomislav Poglajen je u noći između 4. i 5. svibnja 1945. godine, prije odlaska u Moskvu, s mišlju na veoma realnu mogućnost da se više i ne vrati u Slovačku, okružen skupinom svojih najbližih suradnika, diktirao svojevrstu Uredbu za svoju organizaciju nazvanu "Obitelj" (Rodina). Glavni cilj Uredbe bio je dati smjernice za odgoj unutarnjeg, duhovnog čovjeka kakav jedini može dati svoj prinos obnovi svijeta. Moderna civilizacija stvorila je naime čovjeka bez unutarnjih dimenzija koji ne može rješavati svekoliku krizu suvremenoga svijeta. "Zato je duhovni život naša prva i najvažnija dužnost, najveća odgovornost nas kršćana, jer samo kršćanstvo može dati svijetu duboke ljude, osobe u punom smislu riječi. Svjesni svoga nutarnjeg odnosa prema Transcendentnome možemo biti svjesni svoga nutarnjeg odnosa prema osobama, stvarima i događajima toga svijeta." - diktirao je Poglajen. Iz ovih riječi snažno progovara izrazito personalistički pristup rješavanju problema, kakav je prisutan i inače u njegovom cjelokupnom opusu. S personalizmom se on susreo na svom studiju filozofije u Francuskoj te kasnije na studiju teologije u Belgiji. Svrha je ovoga priloga iznijeti na vidjelo personalističko izvorište Poglajnova djelovanja, koje svoje temelje ima u misli Ch. Renoviera, E. Mouniera, J. Maritaina, A. Blondela, N. Berdjajeva i dr.

Darija Damjanović Barišić

Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu

Pater Poglajen i isusovački časopis „Život“

Urednik isusovačkog časopisa *Život*, danas *Obnovljeni život*, pokrenutog 1919.g., 1937.g. postaje Stjepan Tomislav Poglajen. On je ostao na uredničkom mjestu sve do 1941.g. kada zbog svoga pisanja dolazi u sukob s državnim i crkvenim vlastima, i napušta Zagreb. Pod uredničkim perom Poglajena časopis *Život* s kršćansko-katoličkog gledišta promatra domaća crkvena, politička i kulturna događanja. Časopis otvoreno kritizira komunistički i nacional-socijalistički svjetonazor. Poglajenovipogledina spomenute svjetonazore posebno se vide u rubrici koju je sam pisao „Dokumenti i činjenice govore“. Časopis u vrijeme uredničke Poglajenove službe objavljuje izvorno-znanstvene i pregledne članke iz povijesti i filozofije, filozofije i psihologije religije, pedagogije, prenosi papinske enciklike i druge crkvene dokumente, dok u istom razdoblju časopis nije objavio nijedan teološki članak. Kao novi urednik, Poglajen je reorganizirao i modernizirao časopis, unoseći u njegov sadržaj aktualne problematike.

Božidar Nagy

Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu

P. Stjepan Tomislav Poglajen i blaženi Ivan Merz

Iz članaka što ih je p. Poglajen objavio u isusovačkom časopisu *Život* o Ivanu Merzu zaključuje se da je p. Poglajen još kao gimnazijalac susreo Ivana Merza i to za vrijeme svoga školovanja u Travniku kamo je Ivan Merz dolazio i držao predavanje o Katoličkoj akciji a nakon toga susretao ga je i kasnije. Iz onoga što je napisao o Merzu vidi se da ga je Poglajen veoma visoko cijenio. Kada je Merz umro 1928. g. Poglajen je imao 22 godine i kao isusovac studirao je filozofiju u Francuskoj. (Bio je mlađi od Merza deset godina.) Prvi svoj članak o Ivanu Merzu objavljuje 1932. g. sa 26. godina još kao student u svojstvu pomoćnika urednika časopisa *Život*. U njemu na kraju članka veli: „Uz svetački uzor što nam ga je Merz dao, ona konkretna, praktična i neograničena odanost Kristu po Papi jest najdragocjenija baština, što nam ju je Merz ostavio, najvredniji amanet, što nam ga je namro.“ Kada je nakon završenog studija teologije Poglajen postao urednik časopisa *Život*, o 10. obljetnici Merzove smrti 1938. g. cijeli svibanjski broj toga časopisa posvećuje bl. Ivanu Merzu objavivši radove i sjećanja bliskih Merzovih prijatelja i suradnika. Sam je napisao uvodnik za taj broj pod naslovom „Ivan Merz providencijalni čovjek Hrvatske.“ Iste 1938. g. p. Poglajen je dao svoj početni doprinos ostvarenju ideje bl. I. Merza: pomogao je osnivanje prvoga svjetovnog instituta koji i danas postoji pod nazivom „Suradnice Krista Kralja“. - Ovaj svoj prilog autor završava s nekoliko osobnih sjećanja na svoja dva susreta s p. Poglajenom u Parizu i u Rimu.

Hrvoje Pavić

Pater Stjepan Tomislav Poglajen i Čepin

Stjepan Tomislav Poglajen rođen je 1906. godine u Podgoraču u učiteljskoj obitelji Konrada i Marije Poglajen rođene Kolaković. Nažalost kao i cijeli život patera Poglajena i njegova povezanost s Čepinom nije dovoljno poznata. Njegov otac Konrad Poglajen bio je ravnatelj Pučke škole u Čepinu od 1921. do 1937. godine te aktivan član čepinskih društava. Pater Poglajen Mladu misu imao je u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Čepinu 1. rujna 1935. godine. Mladoj misi prisustvovao je velik broj vjernika iz Čepina i okolice. Hrvatski list navodi da je u procesiji od mladomisnikova doma do crkve bilo oko tisuću ljudi. Događaj je opisan u Župnoj spomenici i Hrvatskom listu, no nažalost izbljedio je iz sjećanja mještana. Jedini vidljivi spomen življenja obitelji Poglajen u Čepinu je nadgrobni spomenik Vere Poglajen, sestre patera Poglajena na katoličkom groblju u Čepinu.

Bilješke

Stjepan Tomislav Poglajen

Veliki hrvatski Isusovac pater Stjepan Tomislav Poglajen rođen je 1906. godine u Podgoraču, a umro je 1990. godine u Parizu. Otac Stjepana Tomislava Poglajena bio je ravnatelj čepinske škole, tako da je pater Poglajen djetinjstvo proveo u Čepinu. U Čepinu je 1935. godine imao mladu misu. U Zagrebu je do 1941. godine djelovao kao glavni urednik isusovačkog časopisa Život. Pred nacistima 1941. godine sklonio u Split, gdje je organizirao tajno sveučilište. Biva otkriven te 1943. godine pod tajnim idenitetom odlazi u Slovačku, gdje tajno djeluje u pokretu otpora. U Slovačkoj je organizirao podzemnu Crkvu. Neposredno nakon II. svjetskog rata boravio je u Rusiji, Kini i Indiji, o svom putovanju po Rusiji objavio je knjigu Božije podzemlje. Njegov život obilježen je neprestranim skrivanjem i bježanjem, tako da je i njegovo grobno mjesto u Parizu ostalo do danas nepoznato.